

Ο Ν Ο Υ Μ Α Σ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ -
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

«Ενι: λαός υψώνεται άμα
δείξη πώς δέ φοβάται την
άλήθεια—ΨΥΧΑΡΗΣ.

Κάθε γλώσσα έχει τους φν
οικούς της κανόνες.

ΒΗΛΑΡΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Η'.

ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΙΑΚΗ 14 ΤΟΥ ΜΑΡΤΗ 1910

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΖΗΝΩΝΗ ΑΡΙΘ. 2

ΑΡΙΘΜΟΣ 383

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Γ. ΑΔΙΜΠΕΡΤΗΣ. Μία διαδήλωση για τα εκπαιδευ-
τικά νομοσχέδια.

ΚΩΣΤΑΣ ΓΑΖΙΑΣ. Δήλωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ στον κ. Πάλλη.

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ. Φυλλάδες του Γερο-
δίου (συνέχεια).

» » Γράμμα στη «Φοιτη-
τική Συντροφιά».

ΜΑΝΟΛΗΣ ΚΑΔΟΜΟΙΡΗΣ. Μουσικοάμουςες, άνο-
στες και νόστιμες κι όλων τω λογίων κουβέντες.

Π. ΝΕΛΛΗ. Χωρισμός.

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΠΑΛΙΑΠΙΔΑΣ. Γράμματ από τη
Μάνη (Γ').

ΕΝΑΣ ΠΑΛΙΟΣ. Τα Σαβιτόραδα του «Νουμά».

ΝΙΚΟΣ ΣΑΝΤΟΡΙΝΑΙΟΣ. Όρμές.

Κ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ. Μία απόκριση (συνέχεια).

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ—Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ—Ο,ΤΙΘΕ-
ΛΕΤΕ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΜΙΑ ΔΙΑΔΗΛΩΣΗ

ΓΙΑ ΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ

Πολύ άδικος, πολύ άγριος, και φανερώνει
στ' αλήθεια ότι είμαστε άμόρφωτοι, είναι ο πό-
λεμος που έγινε και γίνεται για τα νομοσχέδια
του Υπουργού της Παιδείας.

Δέν έφτασαν οι παλιές δημοκοπίες, δέν έ-
φτασαν τα Εὐαγγελικά, δέν έφτασε ο πόλεμος
για το φιλέλληνα Villamowitz, δέ μάς φτά-
νουν τόσες άλλες μουντζούρες που στολίζουν
σά φράγμα περιοριστικό το έλος της εκπαι-
δευσης μας· αλλά ύψώνομε και οδοφράγματα
στο δρόμο που πήρε ή ανακαινιστική ιδέα μέσα
σ' αυτό το Πανεπιστήμιο και προσπαθούμε, με
βρισιές και με σαχλαμάρες σέ άρθρα να αποδεί-
ξωμε πώς πρέπει να παυθούν. . . από φοιτητές
πέντε-δέκα έξοχα παιδιά που έβαλαν το μικρό
τους όνομα κάτω από μεγάλη ιδέα κρυμμένη
μέσα στο καταστατικό της Συντροφιάς τους.

Νά παυθούν από φοιτητές γιατί μελετάνε
πολύ! και γιατί σκέπτονται με έπιστημονικό
μυαλό (που τις βρισιές δέν τις λογαριάζει)· να
παυθούν από φοιτητές γιατί είναι οι μόνοι φοι-
τητές που έκαναν στ' αλήθεια—πριν να τελειώ-
σουν μάλιστα—την πρωτότυπη έναίσιμη δια-
τριβή που γυρεύουν τα νέα νομοσχέδια του Πα-
νεπιστημίου.

Και ύστερ' απ' αυτό το ξεσκισμένο φώ-
ναγμα πούσαναν και που δέν μπόρεσαν να πά-
ψουν τους φοιτητές, ύστερ' απ' το άσμα!! τους
που νομίζαμε κύκνειο—είδανε άξαφνα οι δημο-
κόποι και οι συμφεροντολόγοι, ότι έχουν άλλη

φωνή να ρήξουν· ότι ο Υπουργός της Παιδείας
δ κ. Παναγιωτόπουλος αλλάζει το σύστημα
δλόκληρο της εκπαίδευσης, αρχίζει. . . να απο-
ξηραίνει το έλος.

Και σηκώθηκαν τώρα όλοι μαζί, οι δάσκα-
λοι, οι θεολόγοι, οι δεσποτάδες και. . . δέ συμ-
μαζεύονται. Σηκώθηκαν, για να πούμε έμεις
την αλήθεια, όχι αυτοί που λέν, αλλά καμιά
έκατοστή του συμφέροντος έπιστημονικοί άπό-
λουθοι και φωνάζουν πώς τα νομοσχέδια αυτά
καταστρέφουν ολοκληρώους Σχολάς!! και κά-
νουν συλλαλητήρια γι' αυτό, και διότι. . . προσ-
βάλλονται από μερικά λόγια ένδς ύπασπιστού
του Υπουργού! και διότι προσβάλλονται από...
σεμνοτυφίαν και διότι... γυρεύουνε να ρίξουνε
τόν Υπουργό.

Μά πρέπει όμως να καταλάβουν μια για
πάντα (και για τελευταία φορά) ότι τα παλιά
πέρασαν, ότι αυτοί είναι πολύ λίγοι και το
σπουδαιότερο, είναι άνθρωποι μόνο του συμφέ-
ροντος, ότι ή φωνή δέν κάνει τη δύναμη, αλλά
ή ιδέα κ' ή ανακαινιστή ένώνει τα ύγιεινά στοιχεία
και ή ένωση κάνει τη δύναμη, και ότι όλοι οι
άνθρωποι που πόθουμε την ανακαινιστή, την
άνθρωπωση και τη σωτηρία του έθνους μας, και
όλοι όσοι νομίζουμε ότι εκείνο που έφερε τη
μεγαλύτερη καταστροφή στο Έθνος μας είναι
το σύστημα της εκπαίδευσής μας και τα έπι-
στημονικά χάγια πολλών έπιστημόνων· και ο
σχολαστικισμός, όλοι λοιπόν όσοι σκεπτόμαστε
έτσι, θα κάνωμε και μες μια διαδήλωση, χωρίς
φωνές όμως και χωρίς τρεξίματα και βρισιές,
όλοι έμεις, που είμαστε πιστεύω και πιο πολ-
λοί, θα διαδηλώσουμε με την ύπογραφή μας ότι
θέλουμε και τα νομοσχέδια και τον Υπουργό,
ότι τα θέλουμε αυστηρότερα ακόμη και ότι ο
άριθμός των ύπογραφών μας δείχνει πώς είμα-
στε περισσότεροι.

Γ. ΑΔΙΜΠΕΡΤΗΣ

Διπλωματούχος Μηχανικός, πρώην
διά διαγωνισμού Μηχανικός των
Δημ. Έργων της Άγγλο-Αι-
γυπτιακής Κυβερνήσεως

ΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ.

Άγαπητά μου παιδιά,

Μεγάλη τιμή μου κάμνετε με το καλό σας
γράμμα.

Διάβασα και την Προκήρυξή σας και το Κατα-
στατικό σας με προσοχή και με συγκίνηση. Και
μπορώ να το ξαναφωνάξω τώρα με το Ζολά πώς

«Η αλήθεια πήρε το δρόμο της και τίποτε δέν τη
σταματά».

Πάντα τέλεγα πώς οι Νέοι, και μονάχα οι Νέοι
θα μάς φέρουν τη μεταρρύθμιση και τη Ζωή στον
τόπο. Νά, που έζησα να δώ την προφητεία μου να
τελιέται. Μπορούσα, θαρρώ, τώρα να ήσυχάζω.
Όμως δέ μου έρχεται να νικηθώ έλότελα από τα
γερατειά, και μ' όλον τον κόπο που νοιώθω πια
τώρα, κάθουμαι τις νυχτερινές μου ώρες και τοι-
μάζω κάτι βιογραφικές Εικόνες από τη Βυζαντινή
μας ιστορία, για παιδιά και για νέους. Αυτό το έργο
ελπίζω να μου το ύποστηρίξετε μια μέρα.

Είμαι μαζί σας όσο αφορά το μοίρασμα βι-
βλίων. Όμως όχι και χάρισμα. Πρέπει να μάθω το
ρωμιόπουλο πώς ό,τι χρήσιμο γράφεται έχει πολύ
μεγαλύτερη αξία από ένα στολίδι π.χ., ή ένα ζαχα-
ρωτό, που το πλερώνει για να τάποχτήση. Πρέπει να
μάθω να πλερώνη το παιδί, κι όχι πια να προσμένη
από ψυχικά. Λυπούμαι που δέ μου μέινανε αντίτυπα
από βιβλία μου, να σας στείλω μερικά. Μά κι αν
είχα, θα τάστελνα με τον όρο να πουλιούνται, ως
είναι και σέ πολύ μέτρια τιμή. Στις «Φυλλάδες του
Γεροδήμου», που ξανατυπώνονται τώρα, σκοπεύω
να βάλω μια μέτρια τιμή, και σάν τοιμαστή το βι-
βλίο θα σας στείλω όσα αντίτυπα χρειάζεστε, σώνει
να δέχετε τον όρο μου.

Με πολλή αγάπη,

Πάντα δικός σας
ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

16—3—10.

ΧΩΡΙΣΜΟΣ

Σηκώνουνε την άγκυρα του καραβιού, βαριά βαριά
Μες στού ξανθού μεσημεριού, τη χρυσαφιά γαλήνη
Και σύ, στην πρύμη του σπητός, φορεϊς κατάσπρη
φορεσιά

Και μαύρα λιβανίσματα μέσα στη λαύρα χένει

•Η πόρνη, μελαχροινή, φωτολουμένη σου ματιά.
Και φεύγει το καράβι σου· στο κύμα πίσω αφήνει
Τη βάρκα μου κι αυτή, άπαλά κι άργά βουτώντας τα
κοντιά

Με το γλυκό της φλοίσβισμα παρηγοριά μου δίνει.

•Εσένανε κοιτάω ψηλά μες στη χρυσή σπιθοβολιά
Του λαύρου του μεσημεριού και τα στερνά μου τα
φιλά

Τρεμουλιασμένη μια ματιά, σπαρταριστά σου στέργνει

Και μες στο χρυσογάλανο μεθήσι, μες στο φώς τάχνω
Νοιώθω μιάν άέρινη πνοή κάποιο έναν πόθο σκοτεινό
Μέσ' από το καράβι σου, κάτι από με να παίρνη.

1909.

Π. ΝΕΛΛΗ